

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

cu privire la admiterea recursului declarat de către Ministerul Justiției,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Ion Vrînceanu împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Direcția generală educație tineret și sport a mun. Chișinău privind constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii Judecătoriai Chișinău, sediul Rîșcani din 20 aprilie 2021 și a deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 ianuarie 2022, repararea prejudiciului material și moral cauzat și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 01 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

*(Dosarul nr. 2ra-66/24
PIGD 2-22154020-01-2ra-06022024)*

Stabilirea incorectă a cuantumului prejudiciului moral cauzat în legătură cu neexecutarea timp de 10 luni a hotărârii judecătorești definitive.

Judecătoria Chișinău, sediul Centru, jud. M. Frunze
Curtea de Apel Chișinău, jud. A. Panov, A. Braga, I. Secrieru

13 august 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în ședință publică recursul depus de către Ministerul Justiției,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Ion Malanciuc,

Diana Stănilă, *judecători*,

Olesea Suduc, *grefier*

Cu participarea:

Reclamantului Ion Vrînceanu.

Reprezentantului Ministerului Justiției, Constantin Cachița.

Reprezentantului Direcției generale educație tineret și sport a mun. Chișinău, avocatul Vladimir Răcilă.

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. În data de 20 octombrie 2022, Ion Vrînceanu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu, Direcția generală educație tineret și sport a mun. Chișinău, prin care a solicitat admiterea acțiunii, constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 20 aprilie 2021 și a deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 ianuarie 2022 cu nr.3a-785/21, încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției, în beneficiul lui Ion Vrînceanu, suma de 800 000,00 lei cu titlu de prejudiciu moral, suma de 113 914,28 lei cu titlu de prejudiciu material cauzat prin neexecutarea intenționată a hotărârii judecătorești, precum și cheltuielile de judecată în legătură cu examinarea prezentei acțiuni.

2. În motivarea cererii de chemare în judecată Ion Vrînceanu a relatat circumstanțele de fapt, care au avut loc până la emiterea hotărârii judecătorești din 20 aprilie 2021.

Astfel, în perioada anului 1997 a fost numit în funcție de șef al Direcției educației tineret și sport a sectorului Buiucani.

În data de 3 decembrie 2014 a fost destituit ilegal din funcție prin ordinul nr. 1160-p. Prin încheierea Judecătoriei Buiucani din 18 februarie 2015 s-a anulat ordinul nr. 1160-p din 3 decembrie 2014, iar Ion Vrînceanu a fost repus în funcția de șef al Direcției educație, tineret și sport, sectorul Buiucani începând cu 19 februarie 2015.

În data de 12 iulie 2017, Ion Vrînceanu din nou a fost destituit ilegal din funcție prin ordinul nr. 1045-p. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 23 aprilie 2019, ordinul nr. 1045-p din 12 iulie 2017 a fost

anulat, iar Ion Vrînceanu a fost restabilit în funcția de șef al Direcției educație, tineret și sport sectorul Buiucani mun. Chișinău.

În data de 18 mai 2019, Ion Vrînceanu din nou a fost destituit ilegal din funcție prin ordinul 1599-p din data de 17 mai 2019. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 25 iulie 2019, ordinul 1599-p din data de 17 mai 2019 a fost anulat, iar Ion Vrînceanu a fost restabilit în funcția de șef al Direcției educație, tineret și sport sectorul Buiucani, mun. Chișinău.

În data de 17 august 2020, Ion Vrînceanu din nou a fost destituit ilegal din funcție prin ordinul 1651-p.

3. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 20 aprilie 2021 s-a admis parțial acțiunea, s-a anulat ordinul Direcției generale educație, tineret și sport a mun. Chișinău nr. 1651-p din 17 august 2020, s-a obligat Direcția generală educație, tineret și sport a mun. Chișinău să achite în beneficiul lui Ion Vrînceanu, salariul pentru absența forțată de la muncă pentru perioada 17 august 2020 - 20 aprilie 2021, cu reținerea sumelor obligatorii care urmează a fi vărsate în bugetul public național și bugetul asigurărilor sociale, suma de 5 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, excedentul sumei neîncasate cu acest titlu s-a respins ca neîntemeiat, s-a respins pretenția de restabilire a lui Ion Vrînceanu în funcția de șef al Direcției educație, tineret și sport sec. Buiucani, mun. Chișinău.

4. Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 26 ianuarie 2022 a admis apelul declarat de Ion Vrînceanu, a casat hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 20 aprilie 2021, în partea respingerii pretenției privind restabilirea lui Ion Vrînceanu în funcția de șef al Direcției generale educație, tineret și sport a sect. Buiucani, mun. Chișinău și, în această parte, a emis o nouă hotărâre, prin care pretenția dată a fost admisă. A fost restabilit Ion Vrînceanu în funcția de șef al Direcției generale educație, tineret și sport a sect. Buiucani, mun. Chișinău, cu încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la serviciu. În rest, a menținut hotărârea.

5. Cu referire la punerea în executare a hotărârii judecătorești irevocabile și a acțiunilor întreprinse reclamantul a menționat că, la 27 ianuarie 2022, Ion Vrînceanu a adresat Curții de Apel Chișinău cerere privind inițierea procedurii de executare a hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 20 aprilie 2021 și a deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 ianuarie 2022.

6. În data de 28 ianuarie 2022, Ion Vrînceanu a adresat o cerere și Direcției generale educație tineret și sport a mun. Chișinău, prin care a solicitat emiterea ordinului privind restabilirea în funcție, cu încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la serviciu din 17 august 2020 până la 26 ianuarie 2022 inclusiv cu încasarea tuturor plăților salariale. Ulterior, chiar și telefonic a solicitat directorului Direcției generale educație tineret și sport a mun. Chișinău, punerea în executare a deciziei Curții de Apel Chișinău.

7. Totodată, reclamantul a indicat că Curtea de Apel Chișinău la 04 februarie 2022 a emis o notă debitorului executării, prin care a fost informat

debitorul executării privind depunerea cererii de inițiere a procedurii de executare și a oferit termenul de 10 zile pentru depunerea opiniei referitor la cererea privind inițierea procedurii de executare.

8. Ion Vrînceanu a indicat că deoarece din momentul adresării cererilor vizate nu au fost executate dispozițiile hotărârilor judecătorești, din nou a adresat cerere Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat, impunerea acțiunilor, în ordinea stabilită de prevederile articolelor 253, 254, 255 din Codul administrativ în privința Direcției generale educație tineret și sport.

9. Debitorul executării l-a informat pe Ion Vrînceanu că la 1 februarie 2022 a fost emis ordinul nr. 698-p, prin care s-a dispus anularea ordinului nr. 1651-p din 17 august 2020 cu privire la destituire, restabilirea lui Ion Vrînceanu în funcție de șef al Direcției generale educație tineret și sport a sect. Buiucani, mun. Chișinău începând cu 1 februarie 2022, cu încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la serviciu. Contabilitatea va achita lui Ion Vrînceanu un salariu mediu și suma de 5 000 lei cheltuieli de asistență juridică. În aceeași zi, a fost emis și ordinul nr. 700-p, prin care au fost suspendate raporturile de serviciu ale lui Ion Vrînceanu, șef al Direcției generale educație tineret și sport sectorul Buiucani, începând cu 1 februarie 2022.

10. În aceste circumstanțe Ion Vrînceanu a susținut că de fapt nu a fost executată efectiv decizia Curții de Apel Chișinău din 26 ianuarie 2022, creditorul executării nu putea și nu poate să-și realizeze dreptul la muncă restabilit prin actul judecătoresc, or, a fost înlăturat de la activitatea de serviciu.

11. Astfel, Ion Vrînceanu la 24 februarie 2022, la 26 mai 2022, la 23 iunie 2022, la 30 iunie 2022, la 19 iulie 2022, la 29 iulie 2022 a depus cereri către Curtea de Apel Chișinău, prin care a solicitat impunerea acțiunilor, în ordinea stabilită de prevederile articolelor 253, 254, 255 din Codul administrativ în privința autorității pârâte Direcția generală educație tineret și sport, în sensul netergiversării și executării efective a hotărârilor judecătorești.

12. Cu referire la cererile adresate de către Ion Vrînceanu, Curtea de Apel Chișinău, prin răspunsurile din 1 martie 2022, 17 mai 2022, 28 iunie 2022 și 12 iulie 2022 a expediat debitorului executării cererile respective și a oferit Direcției generale educație tineret și sport un termen de 10 zile pentru executarea hotărârii judecătorești, iar prin răspunsul din 5 mai 2022 Curtea de Apel Chișinău a informat creditorul executării că a mai oferit 10 zile debitorului executării. Concomitent a fost informat Ion Vrînceanu că debitorul executării a depus referință.

13. Nefiind de acord cu poziția instanței, cât și cu alegațiile reflectate în referința vizată, la 12 mai 2022 reclamantul a adresat instanței o nouă cerere, prin care a solicitat din nou executarea hotărârilor judecătorești, indicând că poziția reprezentantului Direcției generale educație tineret și sport a Consiliului mun. Chișinău este una greșită, injustă. Prin argumentele aduse

de ultimii se încearcă să justifice abuzul, neglijența admisă, în sensul neîntreprinderii măsurilor legale ce se impun, pentru a fi executată decizia vizată, or, la 1 februarie 2022, ziua emiterii ordinului nr. 698-p privind restabilirea în funcție, s-a emis și ordinul nr. 700-p privind suspendarea raporturilor de serviciu ale lui Ion Vrînceanu, șef al Direcției generale educație tineret și sport sectorul Buiucani. Fapt ce denotă că de fapt nu a fost executată efectiv decizia Curții de Apel Chișinău din 26 ianuarie 2022, deoarece Ion Vrînceanu nu poate să-și realizeze dreptul la muncă restabilit prin actul judecătoresc. Iar în partea ce ține de dispoziția Curții de Apel Chișinău privind încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la serviciu, pusă în sarcina debitorului executării Direcției generale educație tineret și sport a Consiliului mun. Chișinău, tot nu a fost executată (la acel moment timp de - 3 luni 15 zile).

14. Reclamantul a afirmat că prin cererea din 26 mai 2022 adresată Curții de Apel Chișinău a adus argumente, care combat alegațiile debitorului executării expuse în notificare și anume demersul Direcției generale educație tineret și sport sectorul Buiucani nr.014-17/89 din 22 februarie 2022 și demersul nr.01-18/1475 din 13 mai 2022.

15. Reclamantul a atras atenția că acele demersuri ale Direcției generale educație tineret și sport al municipiului Chișinău vin în contradicție cu ordinului nr. 698-p din 1 februarie 2022, în care este clar specificat că contabilitatea Direcției generale educație tineret și sport va achita lui Ion Vrînceanu un salariu mediu și suma de 5 000 lei cheltuieli de asistență juridică fapt reținut și în referința debitorului executării înregistrată la 28 aprilie 2022. Concomitent instanței de judecată i s-a adus la cunoștință că Ion Vrînceanu nu a fost informat nici în scris, nici telefonic, privitor la comunicarea rechizitelor bancare.

16. În opinia reclamantului instanța de judecată în mod injust a solicitat de la creditor executării probe și opinie, în loc să întreprindă măsuri legale pentru a fi executate actele judecătorești, prin urmare în mod abuziv acordă debitorului executării 10 zile.

17. Ion Vrînceanu a susținut, că începând cu data de 26 ianuarie 2022 (când hotărârea a devenit executorie), până la momentul depunerii acțiunii (practic 10 luni), datorită abuzului sau neglijenței admise de debitorul executării, hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 20 aprilie 2021 și decizia Curții de Apel Chișinău din 26 ianuarie 2022 nu au fost executate efectiv.

18. Reclamantul a afirmat că se tergiversează în continuare executarea hotărârii instanței judecătorești, or, prin ordinul din 01 februarie 2022 nr. 698-p s-a dispus restabilirea lui Ion Vrînceanu în funcție de șef al Direcției generale educație tineret și sport sectorul Buiucani mun. Chișinău, începând cu 1 februarie 2022, tot atunci, în aceeași zi a fost emis și ordinul nr. 700-p, prin care a fost ordonată suspendarea raporturilor de serviciu ale lui Ion

Vrînceanu, șef al Direcției generale educație tineret și sport sectorul Buiucani, începând cu 1 februarie 2022.

19. În opinia reclamantului acest fapt, atestă că nu a fost executată efectiv decizia Curții de Apel Chișinău din 26 ianuarie 2022, Ion Vrînceanu nu putea și nu poate să-și realizeze dreptul la muncă restabilit prin actul judecătoresc din motiv că ultimul este înlăturat de la activitatea de serviciu.

20. Reclamantul a menționat că dispoziția instanței privind achitarea în beneficiul lui Ion Vrînceanu, suma de 5 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, care este executorie din data de 26 ianuarie 2022, a fost executată de Direcția generală educație tineret și sport a mun. Chișinău, abia la 20 iunie 2022. Dispozițiile instanței de judecată privind achitarea în beneficiul lui Ion Vrînceanu a salariului pentru absența forțată de la muncă pentru perioada 17 august 2020 - 20 aprilie 2021, cu reținerea sumelor obligatorii ce urmează a fi vărsate în bugetul public național și bugetul asigurărilor sociale, nu au fost executate, începând cu data de 26 ianuarie 2022 până la data depunerii acțiunii.

21. Ion Vrînceanu a evidențiat că la aprecierea termenului rezonabil de executare a hotărârii judecătorești urmează a fi luate în considerare anumite criterii, și anume: complexitatea obiectului executării; comportamentul părților care include aprecierea comportamentului creditorului, debitorului și a autorității investite cu competențe de executare (executorul judecătoresc); și miza (interesul) pentru reclamant ce relevă importanța sau scopul pentru persoana care pretinde violarea dreptului său la executarea hotărârii judecătorești în termen nerezonabil.

22. Ce ține de comportamentul creditorului, reține că creditorul a întreprins acțiuni necesare în vederea executării hotărârilor judecătorești, astfel, încât acesta a adresat instanței de judecată mai multe cereri prin care a solicitat întreprinderea măsurilor legale în sensul urgentării executării hotărârilor și neadmiterii tergiversării executării acestora. Creditorul executării s-a adresat și debitorului executării cu cereri de executare a hotărârilor, urgentarea executării ultimelor, a prezentat ultimului toate actele, informațiile necesare pentru executarea documentului executoriu.

23. Miza pentru reclamant se consideră de o importanță deosebită, reieșind din faptul că prin hotărârea, neexecutarea căreia se invocă, s-a dispus restabilirea în funcție, fapt așteptat de mult timp de creditor, care din momentul destituirii ilegale din funcție, până la moment nu a putut să activeze; cât și încasarea salariului pentru perioada absentei forțate de la muncă, or, pe perioada vizată ultimul a fost înlăturat de la activitatea de serviciu, fiind privat de obținerea salariului, de surse de existență.

24. Concomitent, datorită circumstanțelor vizate supra, cât și din cauza neexecutării în termen a documentului executoriu respectiv, Ion Vrînceanu a fost și este în imposibilitate să primească sporul la performanță, plata pentru concediile anuale, premiile ce ține de deciziile primăriei privitor la acordarea conform legii funcționarului public premii anuale după cum și

promovarea în funcții mai înalte, or, pe parcursul activității ultimul nu a avut încălcări, dar fiind premiat pentru buna activitate profesională.

25. La fel a fost privat abuziv de acel venit stabil (salariu) prin destituire din funcție, din data de 17 august 2020, până la momentul de față ultimul este privat de surse pentru existență, ca consecință starea de sănătate s-a înrăutățit. Ion Vrînceanu are nevoie de asistență medicală, tratament medicamentos permanent, costisitor, iar pe această perioadă de timp ultimul a fost în imposibilitate materială de a primi un tratament stabil și calificat, mai mult Ion Vrînceanu nu a avut și nu are statut de salariat și nu a beneficiat, nu beneficiază de asigurarea medicală.

26. Reclamantul a menționat, că hotărârea judecătorească a cărei neexecutare se invocă, a devenit executorie la 26 ianuarie 2022, data la care a fost pronunțată și a rămas neexecutată până în prezent. Astfel, perioada de neexecutare constituie 9 luni.

27. Reieșind din criteriile prevăzute de lege pentru determinarea unei reparații echitabile a prejudiciului invocat, în funcție de circumstanțele cauzei în cadrul căreia a survenit neexecutarea, de complexitatea cauzei, de comportamentul părților, de conduita instanței ce a pus în executare hotărârile, de durata încălcării, de importanța obiectului executării pentru reclamant, dar și de recomandările Curții Supreme de Justiție, Ion Vrînceanu solicită încasarea sumei de 800 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin neexecutarea hotărârii judecătorești.

POZIȚIA INSTANȚEI DE FOND

28. Prin încheierea protocolară a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 14 decembrie 2022 s-a atras în calitate de intervenient accesoriu Direcția generală educație, tineret și sport a Consiliului mun. Chișinău. (f.d.170-171, vol.I)

29. Judecătoria Chișinău, sediul Centru prin hotărârea din 09 februarie 2023 a admis parțial acțiunea. A constatat încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 20 aprilie 2021 și a deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 ianuarie 2022, a încasat de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției, în beneficiul lui Ion Vrînceanu, prejudiciu moral în mărime de 100 000 lei cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 20 aprilie 2021 și a deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 ianuarie 2022, precum și suma de 7 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică. În rest, acțiunea s-a respins ca neîntemeiată. (f.d. 216, 235-249, vol.I)

30. Prin hotărârea suplimentară a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 16 februarie 2023 s-a admis cererea reclamantului privind emiterea unei hotărâri suplimentare și s-a încasat de la bugetul de stat, prin intermediul

Ministerului Justiției, în beneficiul lui Ion Vrînceanu, suma de 8 000 lei, cu titlu de cheltuieli suportate pentru efectuarea expertizei. (f.d.224-227, vol.I)

31. Hotărârile instanței de fond au fost contestate cu apel, în termen la 14 februarie 2023 și la 03 martie 2023 de către Ministerul Justiției. (f.d. 231, 233, vol.I)

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

32. Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data de 01 noiembrie 2023 a respins apelul declarat de către Ministerul Justiției, a menținut hotărârea din data de 09 februarie 2023 și hotărârea suplimentară din 16 februarie 2023 ale Judecătorei Chișinău, sediul Centru. (f.d.32,33-44, vol. II)

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

33. În data de 17 ianuarie 2024 a depus recurs Ministerul Justiției prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârilor instanței de fond cu emiterea unei decizii privind respingerea acțiuni ca fiind neîntemeiată. (f.d. 111-114, vol.II)

34. În motivarea recursului Ministerul Justiției a menționat că prin admiterea recursului se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție precum și faptul că hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinat pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor.

35. În acest sens a indicat, că concluziile instanței de apel derivă din aprecierea eronată a normelor de drept material care reglementează examinarea acțiunilor privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, cât și aprecierea laconică a suportului anexat, implicit raportul motivat aferent procedurii de executare vizat.

36. Ministerul Justiției a relatat că instanța de judecată a apreciat arbitrar raportul motivat prezentat și nu a luat în considerare aspectul ce ține de circumstanțele specifice procedurii date de executare.

37. Referitor la prejudiciul moral acordat, Ministerul Justiției a susținut că acesta reprezintă o sumă exagerată, or, în materia de neexecutare sau executare tardivă calculele prejudiciului moral se fac potrivit anilor și lunilor de neexecutare cu luare în considerare a mizei pentru reclamant.

38. La caz, luând în considerare pretenția lui Ion Vrînceanu privind repararea prejudiciului moral urmare a constatării încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, raportată la rezonabilitatea duratei procedurii, suma acordată de către instanțele de judecată ierarhic inferioare este inechitabilă.

POZIȚIA PĂRȚILOR ÎN ȘEDINȚA DE JUDECATĂ

39. În cadrul ședinței de judecată, reprezentantul recurentului Ministerului Justiției, Constantin Cachița a susținut motivele de fapt și de drept prezentate în recurs, a solicitat casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii, menționând că hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 20 aprilie 2021 și decizia Curții de Apel Chișinău din 26 ianuarie 2022, a fost executată în timp de 9 luni și până la data depunerii prezentei acțiuni. Referitor la executarea hotărârii, în partea restabilii în funcție a lui Ion Vrînceanu, a susținut că aceasta a fost executată la data de 01 februarie 2022 odată cu emiterea ordinului privind restabilirea în funcție, iar faptul că tot atunci a fost suspendat din funcție nu denotă încălcarea dreptului la muncă, or, acesta a fost suspendat temporar, deci nu constituie temei de aplicare a Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011. Totodată a menționat că nu cunoaște dacă a fost finalizată procedura de executare, dar presupune că aceasta s-a finalizat odată ce nu parvin notificări de la Curtea de Apel Chișinău.

40. Reprezentantul Direcției generale educație tineret și sport a mun. Chișinău, avocatul Vladimir Răcilă a menționat că Direcția este o subdiviziune a Consiliului mun. Chișinău și nu are buget propriu și toate plățile se fac din cadrul Consiliului. Totodată a indicat că Curtea de Apel Chișinău a refuzat în intentarea procedurii de executare chiar dacă au fost depuse cereri privind intentarea acesteia, din motivul executării hotărârii judecătorești.

41. În partea ce ține de ordinul de suspendare a raporturilor de serviciu a menționat că acesta face obiectul altui litigiu, care prin hotărârea instanței de fond și decizia instanței de apel a fost anulat, totodată s-a dispus încasarea salariului pentru această perioadă, decizia instanței de apel urmează a fi contestată de către Direcție în ordine de recurs.

42. Reprezentantul Direcției generale educație tineret și sport a mun. Chișinău, avocatul Vladimir Răcilă a susținut că ordinul privind restabilirea în serviciu a lui Ion Vrînceanu a fost efectiv executat, or, în noiembrie au fost încetate raporturile de serviciu cu acesta, deoarece a atins vârsta de pensionare.

43. Reclamantul Ion Vrînceanu în ședința de judecată a susținut că efectiv nu a fost restabilit în funcție, deoarece la data de 01 februarie 2022 i s-a adus la cunoștință ordinul de restabilire în funcție și ordinul de suspendare din funcție și din acea dată a fost suspendat din funcție, nu s-a prezentat la serviciu, nu a lucrat nici o zi în timp de 5 ani, nu i s-a acordat salariu pentru această perioadă. Ancheta de serviciu nu s-a finalizat.

44. La 27 ianuarie 2022 s-a adresat la Curtea de Apel Chișinău cu cerere privind intentarea procedurii de executare, însă nu s-a emis nicio soluție pe acest caz, judecătorul raportor a expediat circulare în adresa Direcției și a acordat termen de 10 zile pentru achitarea salariului.

45. Totodată, reclamantul a indicat că, nu au fost achitate componentele salariale prevăzute de Legea 158/2008, dar i s-a achitat salariul mediu.

46. Reclamantul a mai susținut că deși în noiembrie au fost încetate raporturile de serviciu în legătură cu pensionarea și în ordin erau indicate plățile salariale, acesta nu i-au fost achitate.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

47. Art. 16 alin. (2) din Codul de procedură civilă statuează că:

„Neexecutarea nemotivată a actelor judecătorești, dispozițiilor, cererilor, delegațiilor, citațiilor, altor adresări legale, precum și lipsa de considerație față de judecată, atrag răspunderea prevăzută în prezentul cod și în alte legi.”

48. Art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă prevede că:

„Instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.”

49. Art. 123, alin. (2) din Codul de procedură civilă reglementează că:

„Faptele stabilite printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă într-o cauză civilă soluționată anterior în instanță de drept comun sau în instanță specializată sînt obligatorii pentru instanța care judecă cauza și nu se cer a fi dovedite din nou și nici nu pot fi contestate la judecarea unei alte cauze civile la care participă aceleași persoane.”

50. Art. 130 alin. (1)-(3) din Codul de procedură civilă stabilește că:

„Instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Niciun fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficientă pentru soluționarea cauzei.”

51. Art.431 din Codul de procedură civilă reglementează următoarele:

„Examinarea recursului împotriva deciziilor instanțelor de apel ține de competența Curții Supreme de Justiție. Asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători. Recursul considerat admisibil se examinează într-un complet din 3, 5 sau 9 judecători ai Curții Supreme de Justiție. Judecătorii care au examinat admisibilitatea recursului pot participa și la examinarea recursului în cauză.”

52. Art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă statuează că:

„Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.”

53. Art. 422 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă reglementează următoarele:

„Judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs, legalitatea hotărârii contestate prin prisma temeiurilor prevăzute la art.432. Instanța de recurs este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor esențiale invocate în recurs.”

54. Art. 445 alin. (1), lit. b) din Codul de procedură civilă stabilește că:

„Instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.”

55. Art. 2037 alin. (1) și (2) din Codul civil prevede că:

„Mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate.

Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate.”

56. Art. 1 alin. (1) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 cu privire la repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești prevede că:

„Scopul prezentei legi este crearea în Republica Moldova a unui remediu intern eficient de apărare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.”

57. Art. 2 alin. (1), alin. (6) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 cu privire la repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești stabilește că:

„Orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești poate adresa în instanță de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condițiile stabilite de prezenta lege și de legislația procesuală civilă.

Mărimea reparației prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se stabilește de instanța de judecată în fiecare caz în parte, în funcție de circumstanțele cauzei în cadrul căreia a fost comisă încălcarea, precum și de pretențiile invocate de reclamant, de complexitatea cauzei, de comportamentul reclamantului, de conduita organului de urmărire penală, a instanței de judecată și a autorităților relevante, de durata încălcării și de importanța procesului pentru reclamant.”

58. Art. 4 alin.(1) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 cu privire la repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești prevede următoarele:

„Sarcina probațiunii lipsei de încălcare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine Ministerului Justiției, iar sarcina de a dovedi suportarea prejudiciului material cauzat prin această încălcare și suportarea costurilor și cheltuielilor de judecată îi revine reclamantului.”

59. Art. 5 alin. (1) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 cu privire la repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești stabilește că:

„În urma constatării faptului că a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, instanța de judecată decide asupra acordării unei satisfacții echitabile de la bugetul de stat în contul reparării prejudiciului moral, material, precum și a costurilor și a cheltuielilor de judecată.”

ASPECTE DE PROCEDURĂ

60. Cu referire la termenul de declarare a recursului, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă, că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată public în data de 01 noiembrie 2023. Conform extrasului din poșta electronică a Curții de Apel Chișinău, copia deciziei motivate a fost expediată în adresa participanților la proces, în data de 28 decembrie 2023, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică, anexat la dosar. (f.d.46, vol.II)

Ministerul Justiției a depus recurs în data de 17 ianuarie 2024.

În asemenea circumstanțe completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal.

61. Totodată, instanța de recurs evidențiază, că decizia instanței de apel a fost contestată de către Ministerul Justiției în partea constatării încălcării dreptului de executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și a cuantumului prejudiciului moral dispus spre încasare de către instanțele de judecată ierarhic inferioare.

62. Astfel, în temeiul art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă se va verifica legalitatea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond în limitele invocate în recurs și nu va examina legalitatea respingerii pretenției lui Ion Vrînceanu privind repararea prejudiciului material sub forma venitului ratat, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

STAREA DE FAPT REȚINUTĂ DE CĂTRE INSTANȚĂ

63. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 20 aprilie 2021 s-a admis parțial acțiunea depusă de Ion Vrînceanu, s-a anulat ordinul Direcției generale educație, tineret și sport a mun. Chișinău nr. 1651-p din 17 august 2020, s-a obligat Direcția generală educație, tineret și sport a mun.

Chișinău să achite în beneficiul lui Ion Vrînceanu, salariul pentru absența forțată de la muncă pentru perioada 17 august 2020 - 20 aprilie 2021, cu reținerea sumelor obligatorii ce urmează a fi vărsate în bugetul public național și bugetul asigurărilor sociale, suma de 5 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, excedentul sumei neîncasate cu acest titlu s-a respins ca neîntemeiat. S-a respins pretenția de restabilire a lui Ion Vrînceanu în funcția de șef al Direcției educație, tineret și sport sec. Buiucani, mun. Chișinău. (f.d.16, vol.I)

64. Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 26 ianuarie 2022 a respins apelul declarat de Direcția generală educație tineret și sport a mun. Chișinău al Consiliului mun. Chișinău, a admis apelul declarat de Ion Vrînceanu și a casat hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 20 aprilie 2021, în partea respingerii pretenției de restabilire a lui Ion Vrînceanu în funcția de șef al Direcției generale educație, tineret și sport a sectorul Buiucani, mun. Chișinău, și, în această parte a emis o nouă hotărâre, prin care Ion Vrînceanu a fost restabilit în funcția de șef al Direcției generale educație, tineret și sport a sectorul Buiucani, mun. Chișinău, cu încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la serviciu, în rest, a menținut hotărârea. (f.d.20-28, vol.I)

65. În data de 27 ianuarie 2022, Ion Vrînceanu a adresat Curții de Apel Chișinău cererea prin care a solicitat inițierea executării hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 20 aprilie 2021 și a deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 ianuarie 2022. (f.d.44-45, vol.I)

66. La 28 ianuarie 2022, Ion Vrînceanu a adresat o cerere către Direcția generală educație tineret și sport mun. Chișinău, prin care a solicitat emiterea ordinului de restabilire în funcție, cu încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la serviciu din 17 august 2020 până la 26 ianuarie 2022 inclusiv și încasarea tuturor plăților salariale. (f.d. 58-59, vol.I)

67. Prin ordinul Direcției generale educație tineret și sport nr. 698-p din 1 februarie 2022 s-a anulat ordinul nr.1651-p din 17 august 2020, s-a restabilit Ion Vrînceanu în funcție de șef al Direcției generale educație tineret și sport sectorul Buiucani mun. Chișinău, începând cu 1 februarie 2022, cu încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la serviciu. Totodată, s-a dispus achitarea lui Ion Vrînceanu un salariu mediu și suma de 5 000 lei cheltuieli de asistență juridică. (f.d.69, vol.I)

68. Totodată, prin ordinul nr.700-p din 1 februarie 2022 Direcția generală educație tineret și sport a suspendat raporturilor de serviciu ale lui Ion Vrînceanu, șef al Direcției generale educație tineret și sport sectorul Buiucani, începând cu 1 februarie 2022, pe perioada desfășurării anchetei de serviciu. (f.d.70, vol.I)

69. Din materialele dosarului rezultă, că prin scrisoarea nr. 01-17/89 din 22 februarie 2022 Direcția generală educație tineret și sport sectorul Buiucani mun. Chișinău, a solicitat Direcției generale finanțe alocarea mijloacelor financiare suplimentare pentru executarea ordinul nr. 698-p din 1 februarie 2022 și anume încasarea salariului pentru perioada absenței

forțate de la serviciu în sumă de 286 277,85 lei, achitarea unui salariu mediu în mărime de 12 835,83 lei și a sumei de 5 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică. (f.d. 65, vol.I)

70. Prin ordinul de plată nr. 1387 din 20 iunie 2022, se confirmă achitarea de către Direcția generală educație tineret și sport lui Ion Vrînceanu a sumei de 5 000 lei conform ordinului nr. 698-p din 1 februarie 2022. (f.d.67,128, vol.I)

71. Ulterior, prin dispoziția Primarului general al municipiului Chișinău din data de 11 octombrie 2022, s-a acceptat distribuirea alocațiilor prevăzute în bugetul municipal Chișinău pentru anul 2022, pentru cheltuielile ce țin de executarea documentelor judecătorești către DETS sectorul Buiucani a sumei de 307 836 lei. (f.d.127, vol.I)

72. Prin ordinele de plată nr. 1733 și 1735 din 20 octombrie 2022, Direcția educație tineret și sport sectorul Buiucani a achitat lui Ion Vrînceanu suma de 187 993,12 lei și respectiv suma de 5 000 lei. (f.d.129, 130, vol.I)

73. Direcția educație tineret și sport sectorul Buiucani prin scrisoarea nr. 01-16/745 din 17 noiembrie 2022 a confirmat că în baza deciziei Curții de Apel Chișinău din data de 26 ianuarie 2022 și a ordinului nr. 698-p din 1 februarie 2022 s-a efectuat transferul la contul lui Ion Vrînceanu, conform ordinelor de plată nr. 1733 și 1735 din 20 octombrie 2022 în sumă de 192 993,12 lei. (f.d. 126, vol.I)

MOTIVAREA INSTANȚEI

74. Studiind materialele dosarului, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de către Ministerul Justiției întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea în latura cuantumului prejudiciului moral a deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond și cu emiterea în partea casată a unei noi decizii privind admiterea parțială a cererii de chemare în judecată depusă de către Ion Vrînceanu.

75. La caz, Ion Vrînceanu legătură cu tergiversarea executării hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 20 aprilie 2021 și a deciziei din 26 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a sesizat instanța de judecată cu prezenta acțiune, solicitând constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, încasarea prejudiciu moral în mărime de 800 000 lei, a prejudiciu material cauzat prin neexecutarea intenționată a hotărârii judecătorești în mărime de 113 914,28 lei și cheltuielile de judecată în legătură cu examinarea prezentei acțiuni.

76. Prin hotărârea din 09 februarie 2023 și prin hotărârea suplimentară din 16 februarie 2023 ale Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, menținute prin decizia din data de 01 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis parțial acțiunea depusă de către Ion Vrînceanu, s-a constatat încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, s-a încasat suma de 100 000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin

neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii, suma de 7 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică precum și suma de 8 000 lei cu titlu de cheltuieli suportate pentru efectuarea expertizei. (f.d. 216, 224-227, 235-249, vol.I)

Instanțele de judecată au concluzionat că nu a fost executată integral hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 20 aprilie 2021 și decizia Curții de Apel Chișinău din 26 ianuarie 2022, or, la materialele dosarului lipsesc probe în acest sens.

Totodată, instanțele de judecată au stabilit, că hotărârea în partea încasării salariului pentru absența forțată de la muncă, a cheltuielilor de asistență juridică și încasarea unui salariu mediu pe economie a fost executată în ziua depunerii cererii de chemare în judecată de către Ion Vrînceanu, însă, nu a fost executată în partea restabilirii lui Ion Vrînceanu, în funcția de șef al Direcției generale educație, tineret și sport a sect. Buiucani, mun. Chișinău, or, în aceeași zi cu emiterea ordinului privind restabilirea lui Ion Vrînceanu în funcție, a fost emis și ordinul privind suspendarea acestuia din funcția deținută pe perioada desfășurării anchetei de serviciu.

Astfel, instanțele de judecată au conchis că decizia Curții de Apel Chișinău din 26 ianuarie 2022 în partea restabilirii în funcție a lui Ion Vrînceanu, nu a fost executată, fiind mimată restabilirea ultimului în funcție, cu suspendarea din funcție în aceeași zi.

În aceste circumstanțe și reieșind din criteriile prevăzute de lege pentru determinarea unei reparații echitabile a prejudiciului invocat precum și de pretențiile invocate, de complexitatea cauzei, de comportamentul părților, de conduita autorităților publice, de durata încălcării și de importanța procesului pentru Ion Vrînceanu, instanțele de judecată au considerat că suma de 100 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, este suficientă pentru acoperirea prejudiciului cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și este una proporțională cu sumele acordate de instanțele naționale, cât și de Curtea Europeană pe cazuri similare, iar quantumul prejudiciului moral pretins de către Ion Vrînceanu în mărime de 800 000 lei este vădit disproporționat și excesiv în raport cu criteriile stabilite la caz și principiul general al echității.

77. Ministerul Justiției, prin recursul înaintat, a criticat soluțiile instanțelor de judecată, menționând că au apreciat arbitrar raportul motivat prezentat și nu au luat în considerare circumstanțele specifice procedurii de executare precum și măsurile întreprinse de către autoritățile statului, iar suma acordată de către instanțele de judecată cu titlu de prejudiciu moral este exagerată și neechitabilă.

78. Deși a declarat recurs în latura hotărârii suplimentare din 16 februarie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, argumentele recursului s-a axat pe legalitatea încasării de către instanțele de judecată a prejudiciului moral

într-un cuantum exagerat în raport cu practica CEDO cum ar fi cauza *Muhin c. Moldova*.

79. Instanța de recurs, verificând cadrul legal pertinent raportat la circumstanțele cauzei, concluzionează că instanțele de judecată, deși, corect au admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de către Ion Vrînceanu și au constatat încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, arbitrar au apreciat probele prezentate referitor la neexecutarea hotărârii judecătorești, precum și au apreciat cuantumul prejudiciului moral dispus spre încasare.

80. Astfel, pentru a elucida aspectele abordate în speță, instanța de recurs evidențiată că executarea hotărârii judecătorești reprezintă etapa finală a actului de justiție și are un rol esențial în garantarea drepturilor recunoscute printr-o decizie a instanței. Dreptul la executarea în termen rezonabil este o componentă fundamentală a dreptului la un proces echitabil, consacrat de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și de jurisprudența CtEDO.

81. Dreptul la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești de către autoritățile publice implică obligația statului de a se asigura că hotărârile judecătorești definitive sunt puse în aplicare într-un interval de timp adecvat, fără întârzieri nejustificate. O hotărâre rămasă fără executare își pierde valoarea, iar dreptul recunoscut devine iluzoriu și teoretic.

82. Instanța de recurs menționează că respectarea termenului rezonabil pentru executarea hotărârilor judecătorești este esențială pentru menținerea statului de drept și pentru garantarea efectivității justiției. Statul are obligația pozitivă de a crea un sistem funcțional care să permită punerea rapidă și eficientă în aplicare a deciziilor instanțelor.

83. Din materialele dosarului rezultă cert că prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 20 aprilie 2021, menținută în această parte prin decizia din 26 ianuarie 2022 Curții de Apel Chișinău, s-a obligat Direcția generală educație, tineret și sport a mun. Chișinău să achite în beneficiul lui Ion Vrînceanu, salariul pentru absența forțată de la muncă pentru perioada 17 august 2020 - 20 aprilie 2021, cu reținerea sumelor obligatorii ce urmează a fi vărsate în bugetul public național și bugetul asigurărilor sociale, suma de 5 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

84. Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 26 ianuarie 2022 a dispus restabilirea lui Ion Vrînceanu în funcția de șef al Direcției generale educație, tineret și sport a sectorul Buiucani, mun. Chișinău, cu încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la serviciu. (f.d.20-28, vol.I)

85. Prin ordinul Direcției generale educație tineret și sport nr. 698-p din 1 februarie 2022 s-a restabilit Ion Vrînceanu în funcția de șef al Direcției generale educație tineret și sport sectorul Buiucani mun. Chișinău, începând cu 1 februarie 2022, cu încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la serviciu. Totodată, s-a dispus achitarea lui Ion Vrînceanu a unui salariu mediu și suma de 5 000 lei cheltuieli de asistență juridică. (f.d.69, vol.I)

86. Totodată, prin ordinul nr.700-p din 1 februarie 2022 Direcția generală educație tineret și sport a suspendat raporturilor de serviciu ale lui Ion Vrînceanu, șef al Direcției generale educație tineret și sport sectorul Buiucani, începând cu 1 februarie 2022, pe perioada desfășurării anchetei de serviciu. (f.d.70, vol.I)

87. Prin ordinele de plată nr. 1733 și 1735 din 20 octombrie 2022, Direcția educație tineret și sport sectorul Buiucani a achitat lui Ion Vrînceanu suma de 187 993,12 lei și respectiv suma de 5 000 lei. (f.d.129, 130, vol.I)

88. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că în analiza caracterului rezonabil al duratei de executare a unei hotărâri judecătorești definitive urmează a fi aplicate o serie de criterii jurisprudențiale consolidate, în funcție de circumstanțele specifice ale fiecărei cauze precum:

- complexitatea cauzei, evaluată în funcție de natura litigiului, gradul de dificultate a măsurilor de executare și eventualele obstacole de ordin juridic sau factual care pot justifica o anumită întârziere, la acest aspect CEDO în cauza Frydlender c. Franța, [GC], 27 iunie 2000, § 43, a recunoscut că o complexitate ridicată poate justifica o durată mai mare a procedurii;

- comportamentul părților, care presupune analiza conduitei reclamantului, a autorităților publice de executare, totodată se va aprecia dacă reclamantul a întreprins demersuri diligente pentru obținerea executării și dacă autoritățile au acționat cu promptitudine, diligență și eficiență, în cauza Prodan c. Moldova, 18 mai 2004, §§ 52–54, Curtea a constatat că autoritățile naționale nu au luat măsuri adecvate pentru executarea unei hotărâri timp de peste patru ani, ceea ce a constituit o încălcare a art. 6 § 1;

- importanța cauzei pentru reclamant/sau miza litigiului, care vizează valoarea economică, socială sau personală a dreptului recunoscut prin hotărârea judecătorească, precum și consecințele neexecutării asupra vieții reclamantului. În cauza Hornsby c. Grecia, 19 martie 1997, § 45, Curtea a subliniat că lipsa executării unei hotărâri judecătorești definitive, care privea deschiderea unei unități educaționale, a golit de conținut dreptul de acces la justiție.

89. Astfel, aceste criterii sunt utilizate de Curtea Europeană în aplicarea art. 6 § 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, care garantează nu doar dreptul la un proces echitabil, ci și dreptul la executarea efectivă și într-un termen rezonabil a hotărârilor judecătorești definitive.

90. Instanța de recurs reține că Ion Vrînceanu a întreprins acțiunile necesare în vederea executării hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 20 aprilie 2021 și a deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 ianuarie 2022, or, a solicitat Curții de Apel Chișinău inițierea procedurii de executare, ulterior a depus un șir de cereri adresate atât Direcției generale educație tineret și sport al Consiliului Municipal Chișinău, cât și Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat executarea hotărârii judecătorești cât și impunerea acțiunilor, în ordinea stabilită de prevederile articolelor 253, 254,

255 din Codul administrativ în privința Direcției generale educație tineret și sport.

91. La rândul, său, Direcția generală educație tineret și sport, a menționat drept motiv de neexecutare a hotărârii, lipsa mijloacelor financiare în vederea achitării sumelor dispuse prin hotărârea instanței de judecată, considerând acest motiv o justificare întemeiată de întârziere.

92. La acest aspect completul de judecată ține să evidențieze că pentru a fi considerată justificată, întârzierea trebuie să rezulte din circumstanțe concrete, să nu fie excesivă în durată și să nu reflecte pasivitatea sau neglijența autorității publice. Totodată, o întârziere în executarea hotărârii judecătoreștii ar putea fi justificată nu trebuie să fie astfel încât să atingă esența dreptului asigurat de art. 6§1 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale.

93. Instanța de recurs evidențiază că deși Direcția generală educație tineret și sport sectorul Buiucani mun. Chișinău, la 22 februarie 2022 a solicitat Direcției generale finanțe alocarea mijloacelor financiare suplimentare pentru executarea ordinului nr. 698-p din 1 februarie 2022, care au fost alocate abia în data de 11 octombrie 2022, acest fapt nu constituie o justificare întemeiată a întârzierii executării hotărârii judecătoreștii, în condițiile în care prin această întârziere aduce atingere drepturilor salariale ale lui Ion Vrînceanu, garantate indirect de art.6§1 CEDO.

94. În aceste circumstanțe instanța de recurs menționează, că hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 20 aprilie 2021 privind impunerea Direcției educație, tineret și sport a sect. Buiucani, mun. Chișinău la încasarea drepturilor salariale a fost executată de către autoritatea publică cu întârziere nejustificată, or, hotărârea în partea încasării unui salariu mediu, prin prisma art. 256, alin. (1), lit. b) din Codul de procedură civilă urmează a fi executată imediat, prevedere care nu a fost executată de către Direcția generală educație tineret și sport, decât abia la 20 octombrie 2022.

95. Respectiv, se atestă cu certitudine că Ion Vrînceanu a avut o reacție activă și a depus diligență necesară și rezonabilă pentru a obține executarea efectivă a hotărârii judecătoreștii, deci, neexecutarea hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 20 aprilie 2021 nu poate fi imputată lui Ion Vrînceanu.

96. Cu referire la pretinsa încălcare a termenului de executare a deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 ianuarie 2022 invocată de către Ion Vrînceanu în partea restabilirii acestuia în funcția de șef al Direcției generale educație, tineret și sport a sectorul Buiucani, mun. Chișinău, cu încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la serviciu, instanța constată că aceasta nu este întemeiată.

97. La acest aspect, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relatează că în ședința de judecată Ion Vrînceanu a menționat că Curtea de Apel Chișinău la cererea lui Ion Vrînceanu a inițiat procedura de executare

a hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 20 aprilie 2021 și a deciziei din 26 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

98. Instanța de recurs evidențiază că odată cu punerea în aplicare a Codului administrativ – 01 aprilie 2019, executarea hotărârilor judecătorești în care autorităților publice au calitatea de debitor este pusă în sarcina Curților de apel, care au împuterniciri de a intenta și controla legalitatea acțiunilor întreprinse se către autoritățile publice în scopul executării hotărârilor judecătorești irevocabile.

99. Prin urmare, aceasta este procedura legală de impunere a Direcției generale educație, tineret și sport a sectorul Buiucani, mun. Chișinău la executarea hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 20 aprilie 2021 și a deciziei din 26 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

100. Totodată, accesând Portalul național al instanțelor de judecată s-a stabilit că prin încheierea Curții de Apel Chișinău din data de 21 decembrie 2022 s-a încetat procedura de executare inițiată la cererea depusă de către Ion Vrînceanu în temeiul hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 20 aprilie 2021 și a deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 ianuarie 2022. În motivarea acestei soluții instanța de judecată a reținut că scopul procedurii de executare a fost atins, odată cu emiterea la 01 februarie 2022 a ordinului nr. 698-p cu privire la restabilirea lui Ion Vrînceanu în funcția de șef al Direcției educație, tineret și sport a sect. Buiucani, mun. Chișinău, precum și a ordinelor de plată nr. 1387 din 20 iunie 2022, nr. 1733 din 20 octombrie 2022 cu nr.1733, astfel, fiind executată hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 20 aprilie 2021 și decizia Curții de Apel Chișinău din 26 ianuarie 2022.

101. Prin urmare, instanța de recurs constată, că decizia Curții de Apel Chișinău din 26 ianuarie 2022 în partea restabilirii lui Ion Vrînceanu în funcția de șef al Direcției educație, tineret și sport a sect. Buiucani, mun. Chișinău, a fost executată în data de 01 februarie 2022, deci, nu poate accepta concluzia instanțelor de judecată ierarhic inferioare precum că în această parte nu a fost executată, or, încheierea Curții de Apel Chișinău din data de 21 decembrie 2022, prin care s-a încetat procedura de executare inițiată inclusiv în partea restabilirii în funcție nu a fost contestată cu recurs de către Ion Vrînceanu.

102. Prin urmare, în temeiul art. 16, alin. (2), art. 123, alin. (2) din Codul de procedură civilă, împrejurările constatate prin încheierea Curții de Apel Chișinău nr. 3ex-8/22 din 21 decembrie 2022 și anume că Ion Vrînceanu în baza ordinului nr. 698-p din 01 februarie 2022 a fost restabilit în funcția de șef al Direcției educație, tineret și sport a sect. Buiucani, mun. Chișinău, a obținut autoritatea de lucru judecat. Iar unul din elementele fundamentale al preemțiunii dreptului este principiul stabilității raporturilor juridice, care înseamnă că o soluție definitivă al oricărui litigiu nu trebuie rediscutată. Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului *res judicata*, adică principiul caracterului irevocabil al hotărârii judecătorești.

103. Astfel, Ion Vrînceanu a acceptat că hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 20 aprilie 2021 și decizia Curții de Apel Chișinău din 26 ianuarie 2022 au fost executate integral.

104. Argumentul lui Ion Vrînceanu precum că decizia Curții de Apel Chișinău din 26 ianuarie 2022, prin care s-a dispus restabilirea acestuia în funcția de șef al Direcției educație, tineret și sport a sect. Buiucani, mun. Chișinău, nu a fost executată efectiv, deoarece în aceeași dată cu restabilirea în funcție a fost emis ordinul nr. 700-p privind suspendarea raporturilor de serviciu ale lui Ion Vrînceanu, șef al Direcției generale educație tineret și sport sectorul Buiucani, începând cu 1 februarie 2022, nu este reținut de către instanța de recurs, deoarece contravine împrejurărilor constatate prin încheierea Curții de Apel Chișinău nr. 3ex-8/22 din 21 decembrie 2022. La rândul său acest ordin a fost contestat în ordinea stabilită de Codul administrativ, deci, instanța de judecată competentă urmează să se expună asupra suspendării acestuia din funcție.

105. Prin urmare, luând în considerare complexitatea executării hotărârii judecătorești irevocabile, comportamentul lui Ion Vrînceanu, care a fost activ, pasivitatea autorității publice pârâte, cât și interesul lui Ion Vrînceanu pentru respectarea drepturilor salariale, instanța de recurs conchide că Direcția educație, tineret și sport a sect. Buiucani, mun. Chișinău a încălcat termenul rezonabil de executare a hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 20 aprilie 2021 în partea încasării salariului pentru absența forțată de la muncă pentru perioada 17 august 2020 - 20 aprilie 2021, cu reținerea sumelor obligatorii ce urmează a fi vărsate în bugetul public național și bugetul asigurărilor sociale și a cheltuielilor de asistență juridică.

106. Deoarece, s-a constatat încălcarea executării în termen rezonabil a hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 20 aprilie 2021 în partea încasării drepturilor salariale și a cheltuielilor de asistență juridică, în temeiul art. 2037, alin. (1) și (2) din Codul civil și art. 2, alin. (1), alin. (6) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție va stabili cuantumul prejudiciului moral suferit de către Ion Vrînceanu ca urmare a întârzierii executării hotărârii judecătorești.

107. Astfel, unul din criteriile generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care prezintă o justă despăgubire, iar cuantumul despăgubirii trebuie stabilit astfel încât acesta să aibă efect compensator și nu trebuie să constituie nici sumă excesivă și nici venit nejustificat. Scopul sumei stabilite cu titlu de satisfacție echitabilă este exclusiv de a-i acorda reclamantului o reparație pentru prejudiciul pe care acesta l-a suferit, ce constituie o consecință a încălcării constatate.

108. În jurisprudența sa CEDO urmărește stabilirea unei compensații juste pentru suferințele nepatrimoniale cauzate de încălcarea drepturilor fundamentale, iar la stabilirea cuantumului prejudiciului nu folosește formule matematice, ci o evaluare casuistică, bazată pe o serie de criterii constante și anume gravitatea și natura încălcării, durata încălcării, impactul

asupra vieții personale sau profesionale a reclamantului, comportamentul autorităților, conduita reclamantului, reparațiile oferite la nivel național, precum și jurisprudența anterioară a Curții.

109. Deci, la aprecierea cuantumului compensației prejudiciului moral suportat de către Ion Vrînceanu, instanța de recurs ține cont de comportamentul părților, importanța procesului pentru reclamant, de durata neexecutării hotărârii judecătoreștii, precum și caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice suportate.

110. La aceste aspecte completul de judecată reține că cauzarea prejudiciului moral suferit de către Ion Vrînceanu se confirmă inclusiv prin extrasele medicale prezentate, precum și prin raportul de expertiză extrajudiciară din 9 ianuarie 2023 efectuat de Biroul individual de expertize judiciare „Bulgaru Ala”. (f.d.142-151, 176-193, vol.I)

111. Cu referire la comportamentul părților, importanța procesului pentru reclamant, precum și de durata neexecutării hotărârii judecătoreștii completul de judecată reține, că Ion Vrînceanu a avut un comportament activ în procesul de executare a hotărârii judecătorești, iar Direcția educație, tineret și sport a sect. Buiucani, mun. Chișinău, deși, a admis încălcarea dreptului la executare în termen rezonabil timp de 10 luni, nu a făcut-o intenționat, dar din lipsa mijloacelor financiare pentru achitarea drepturilor salariale și cheltuielilor de judecată, iar urmare a obținerii acestora a achitat lui Ion Vrînceanu salariul pentru absența forțată de la muncă și cheltuielile de asistență juridică.

112. În baza celor relatate și în temeiul cadrului legal pertinent instanța de recurs reține ca întemeiate criticele Ministerului Justiției privind cuantumul prejudiciului moral dispus spre încasarea de către instanțele de judecată ierarhic inferioare, or, acesta este mare în raport cu prejudiciu moral real suportat în termen de 10 luni de neexecutare a hotărârii judecătorești.

113. Prin urmare, reieșind din criteriile prevăzute de lege pentru determinarea unei reparații echitabile a prejudiciului moral invocat, în funcție de circumstanțele cauzei în cadrul căreia a survenit neexecutarea, precum și de pretențiile invocate, de complexitatea cauzei, de comportamentul părților, de conduita autorităților publice, de durata încălcării și de importanța procesului pentru Ion Vrînceanu, completul de judecată concluzionează că suma de 20 000 lei este suficientă pentru acoperirea prejudiciului moral cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 20 aprilie 2021 și a deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 ianuarie 2022 și este una proporțională cu sumele acordate de instanțele naționale, cât și de Curtea Europeană pe cazuri similare, or, cuantumul prejudiciului moral pretins de către Ion Vrînceanu în mărime de 800 000 lei este vădit disproporționat și excesiv în raport cu criteriile stabilite la caz și principiul general al echității.

114. În această ordine de idei, deși concluziile instanțelor de judecată ierarhic inferioare privind neexecutarea deciziei din 26 ianuarie 2022 a Curții

de Apel Chișinău în partea restabilirii la serviciu a lui Ion Vrînceanu sunt greșite, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că soluția instanțelor de judecată privind admiterea parțială a cererii de chemare în judecată, este corectă și anume în ceea ce privește constatarea faptului încălcării termenului rezonabil de executare a hotărârii judecătorești precum și în latura acordării despăgubirilor pentru asemenea încălcare. La rândul său Curtea Supremă de Justiție va corecta soluția instanțelor ierarhic inferioare legate de cuantumul despăgubirilor morale acordate pentru această încălcare, instanțele ierarhic inferioare, acordând o sumă mult prea mare pentru neexecutarea hotărârii judecătorești în decursul a 10 luni.

115. Cu referire la solicitarea Ministerului Justiției privind anularea hotărârii suplimentare a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 16 februarie 2023, completul de judecată menționează că autoritatea recurentă, deși, a contestat și hotărârea suplimentară, nu a oferit argumente privind ilegalitatea sau netemeinicia încasării prin această hotărâre a sumei de 8 000 lei cu titlu de cheltuieli suportate pentru efectuarea expertizei.

116. De rând cu acestea reclamantul Ion Vrînceanu și-a justificat solicitarea privind încasarea prejudiciului moral într-un quantum mai mare decât cel oferit de către instanțele naționale și Curtea Europeană a Drepturilor Omului pe cauze similare, anume prin concluziile înserate în acest raport de expertiză.

117. La fel se atestă că nici în ședința de judecată Ministerul Justiției nu a motivat de ce cheltuielile suportate de către Ion Vrînceanu pentru această expertiză nu ar fi justificate.

118. Prin urmare, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține legalitatea hotărârii suplimentare a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 16 februarie 2023.

119. Din considerentele menționate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide necesitatea de a admite recursul declarat de către Ministerul Justiției cu casarea parțială a deciziei din 01 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 09 februarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru în latura contestată.

120. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 445, alin. (1), lit. b) din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite recursul declarat de către Ministerul Justiției.

Casează decizia din 01 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 09 februarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, adoptate în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Ion Vrînceanu împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Direcția generală educație tineret și sport a mun. Chișinău în partea reparării prejudiciului moral cauzat și în această parte emite o nouă hotărâre

prin care:

Încasează de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Ion Vrînceanu prejudiciul moral în mărime de 20 000 (douăzeci mii) lei cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii din 20 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și a deciziei din 26 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

În rest menține decizia din 01 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, hotărârea din 09 februarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și hotărârea suplimentară din 16 februarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă